

"Tartu linna arengukava aastateks 2007-2013" 2008. aasta ülesannete täitmise aruanne

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 ees-märk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täimisest
				Linna eelarvest	Mujalt	
1 MAJANDUS						
1.1	Ettevõtluse arendamine		13 700	15 236	486	
1.1.1	Tööstusparkide rajamine (Ravila, Ropka, Raadi)	E9	10 000	13 686	486	Valmis Ravila tööstusparki arenguks vajalik infrastruktuur. Väike-Ringi ja Suur-Ringi tänavale ehitati sõidu- ja kergiiklusteed, sademeveekanalisatsioon ja tänavavalgustus ning Ravila tööstusparkis ehitati välja gaasitrass. Ravila tööstusparkis on müüdnud neli krunti. On loodud eeldused Ropka tööstusparki väljaarendamiseks ja kruntide müümiseks.
1.1.2	Teadusparki arendamine, sh seemnekapitalifondi käivitamine	E9	3 000	1 000		Teetati Teadusparki investeringuid. Tartu Teaduspark osaleb projektis Protolab Network, mille eesmärgiks on mehatronika poolitööstusliku laborite väljaarendamine. Seemnekapitali fondi käivitamine lõkkus edasi kriitilisest massi piiratudest tingituna.
1.1.3	Ettevõtlusinkubaatori arendamine	E9	500	550		Tegevustoetus ettevõtlusinkubaatori teenuste arendamiseks. Tartu Teadusparkis inkubeeris 17 firmat ning lahkus 1 firma. Teadusparkis asub kokku 56 firmat.
1.1.4	Praktikatoetused ettevõtjatele	E7	200			Vahendite puudumise tõttu jäeti teostamata.
1.2	Turismi arendamine		1 200	395	0	
1.2.1	Konverentsibüroo käivitamine, tegevuse toetamine	E21	500	360		Vahendid eraldati Eesti Konverentsibüroo liikmemaksuks (Tartu linn on Eesti konverentsibüroo liige) ning Tartu linn rahastab ka SA Tartumaa turismi all kuuluvat Tartu Konverentsibürood (1/2 töökohta ja turundustegevused).
1.2.2	Puutetundliku ekraaniga infostendide paigaldus	E21	200			Täitmise lõkkus 2009. aastasse, eeldusel et projekt leiab rahastust EL struktuurifondidest.
1.2.3	Külastuskeskuse kontseptsiooni väljatöötamine, käivitamine ja loetamine	E21	500	35		Tartu infokeskus avati raekoja I korrusel 2007. aastal. Tartu infokeskus seob tervikluse varasema Tartu Linnavolikogu ja –valitsuse infopunkti ning Tartumaa Turismiinfokeskuse. Toodud kulud on seotud infokeskuse tegevuse toetamisega, infokeskuse reklaamikuludega, näituste korraldamisega jmt.
1.3	Transpordi infrastruktuuri arendamine		229 000	136 769	0	
1.3.1	Tartu lennuvälja infrastruktuuri rajamise toetamine	E13	2 000	500		Toetati lennuvälja infrastruktuuri rajamist.
1.3.2	Uute sildade, põhi- ja jaotusülevaate ehitamine		110 000	97 297	0	

1.3.2.1	Ringtee sild ja juurdepääsuteed	E13	10 000	1 295		Alustati Ida ringtee eelprojekteerimisega. Projekteerimine jätkub käesoleval aastal. Töö maitu kuulub ka Ringtee silla projekteerimine. Pärast eelprojekti koostamist planeeritakse esitada taotlus Euroopa Ühtekuuluvusfondile Ida ringtee tehnilise projekteerimise ja ehituse kaasfinantseerimiseks.
1.3.2.2	Tähtvere sild ja juurdepääsuteed	E13				
1.3.2.3	Vabaduse sild ja mahasõidud	E13	100 000	94 002		Lõpetati Vene tn - Ujula tn ristniku ehitus. Jätkati Vabaduse autosilla ehitamist. Tööd teostati vastavalt lepingule. Tööde tähtaega pikendati 30.07.09.a. Silla valmimine aitab kaasa kesklinna liiklusprobleemide lahendamisele - vähenevad ooteajad ristnikel ja suureneb tänavate läbilaskevõime.
1.3.2.4	Näituse t ja Vaksali t kahtasandiline ristmik	E13		2 000		Jätkati eeltöid Näituse tn ja Vaksali tn kahtasandilise ristniku rajamiseks. Tartu linn osaleb partnerina projekts "Ohuprobleemide ilkvideerimine raudtee ja maantee samatasandilistel lõikumistel", mille üheks eesmärgiks on raudteeületuskoha tehnilise projekti koostamine.
1.3.2.5	Ringtee (Õigusp Turu t-Jaama t)	E13				
1.3.2.6	Sadamaraudtee koridori rajatav uus tänav (Õigusp Riia t-Vaksali t kahtasandiline ristmik-Turu t)	E13				
1.3.2.7	Ringtee kogujateed (Ilmatsalu t - Petseri raudtee)	E13				
1.3.2.8	Võru t - Ringtee ristmik	E13				
1.3.2.9	Ujula t pikendus Kvissentali teeni	E13				Jooksva tööna koostati Aruküla teed Ujula tänavaga ühendava jalg- ja jalgrattatee rajamise projekteerimistingimused.
1.3.2.10	Vaksali t (F. Tuuglase t - linna piir)	E13				
1.3.2.11	Raudtee t, Laseri t, Ringtee ühendustänav	E13				
1.3.2.12	Ropka sild	E13				
1.3.2.13	Marja tänav kergliikluse sild	E13				
1.3.3	Ollemasolevate sildade, põhi- ja jaotustänavate renoveerimine		50 000	2 983	0	
1.3.3.1	Projekteerimine	E13	5 000	1 372		Alustati Küüni tn, Kreuzwaldi tn ja Emaioe promenaadi projekteerimist.
1.3.3.2	Renoveerimine	E13				
1.3.3.2.1	Sõpruse sild	E13	20 000			Sõpruse silla renoveerimine lükkus vahendite puudusel edasi, kuna oli vaja lõpetada ressursimahukas Sõpruse pst - Kalda tee ringristniku rekonstrueerimine.
1.3.3.2.2	Võidu sild	E13	5 000			Võidu silla ülekattetöid tehti 2007. aastal.
1.3.3.2.3	Betooni t (Vaksali t - Ringtee)	E13				
1.3.3.2.4	Lai t (Jakobi t - Vabaduse pst)	E13		1 611		Laial tänaval (Jakobi tn - Vabaduse pst) tehti ülekattetöid.
1.3.3.2.5	Puisteet t (Narva mnt - Jaama t)	E13				

1.3.3.2.6	Riia t (L. Puusepa t - Ringtee)	E13	10 000				Lõigus Ravila tn - Sanatooriumi tn tehti ülekattetöid 2007. aastal.
1.3.3.2.7	Ringtee (Võru t - Tähhe t - Turu t)	E13	10 000				Lõigus Võru tn - Tähhe tn tehti ülekattetöid 2007. aastal.
1.3.3.2.8	Roosi t (Jänese t - Vahi t)	E13					
1.3.3.2.9	Sadama t, Kaluri t	E13					
1.3.3.2.10	Vaksali t laendus Riia t-Näituse t						
1.3.4	Juurdepääsurännavate, kõnniteede, parklate ja tehnoorkude ehitamine ning renoveerimine		67 000	35 989	0		
1.3.4.1	Asfalkateega tänavate ülekatted	E13	20 000	12 380			Ülekatte sai 3,9 km tänavaid (Aardla tn, Kaida tee, Narva mnt, Tähhe tn, Raatuse tn, Lai tn, Sauna tn, Puusepa tn, Emajõe tn, Kopli tn). Lisaks tehti koostöös kaevetööde tegijatega kaevetöödest tingitud ülekattetöid 1,5 km ulatuses (Viijandi mnt, Kopli tn, Örne tn, Emajõe tn jm).
1.3.4.2	Kruusätännavate asfalteerimine	E13	15 000	12 884			Asfalteeriti 1,9 km kruusätännavaid (Leevikese, Lemmatsi, Räägu, Peetri, ja Kungla tn). Asfalteeriti Ida tn 8 juurdepääs. Tolmuvaba kate ehitati Aasa, Lepalinnu, Marta, Peedu, Sangla, Põhjatamme, Kiigemäe, Bajadeeri, Papi ja Rebase tänavatele. Vasara ja Tähhe tänav ühendusele ning Võru ja Pihlaka tänav ühendusele. Tolmuvaba katte sai 2,4 km tänavaid.
1.3.4.3	Kõnni- ja jalgrattateed	E13	10 000	5 104			Uue katte said Laia ja Jakobi tn kõnniteed. Sõlmiti leping Võru tn (Sepkoja tn - linna piiri) jalgrattate rajamiseks. Koostati Aruküla teed Ujula tänavaga ühendava jalg- ja jalgrattatee rajamise projekteerimistingimused. Ehitati 845 m pikkune Aruküla kergliikustee.
1.3.4.4	Kallasrajad	E10	2 000	304			Siiu tn juurde ehitati 150 m kallasrada.
1.3.4.5	Fortuuna t kvartali tehniline infrastruktuur	E13	500				2008. aastal Fortuuna kvartalis infrastruktuure ei rajatud, kuna planeering ei olnud valmis.
1.3.4.6	Miljööväärtuslike alade tehniline infrastruktuur	E13	2 500				Rekonstrueerimised Kompanii, Gildi ja Kiiutri tänavatel (summad 1.3.4.8 all).
1.3.4.7	Uuselamupiirkondade kvartalisised tänavad	E13	3 000	2 450			Rekonstrueeriti osaliselt Uus tn ja hoone Lemmatsi 4 esine. Valmisid: Lootsi, Siiu, Rebase, Piri pöik ja Lepa tänavatüügid.
1.3.4.8	Vanalinnas tänavad, sh miljööväärtuslike elementide taastamine	E13	3 000	2 039			Rekonstrueeriti kivikatega Kiiutri tänav, koostöös kaevetööde tegijatega taastati tänavakatted Kompanii ja Gildi tänavatel.
1.3.4.9	Raadi ümbersaallhalli rajamisega seonduva tänavavõrgu rekonstrueerimine	E13					
1.3.4.10	SA TÜ Kliinikumi uute haiglahoonete tehnoorkude rajamine (LV osalus)	E16	5 000				SA TÜ Kliinikumi tehnoorkude rajamist kaasfinantseeriti 7,3 miljoni krooni ulatuses 2007. aastal.
1.3.4.11	Kiiuni tänav ehitamine jalakäijate promenaadiks	E13	5 000	726			Koostati Kiiuni tänav renoveerimise eelprojekt.

1.3.4.12	Treppide renoveerimine	E13	1 000	102		Remonditi Mäe tn trepp.
1.4	Liikluskorraldus		48 850	35 905	0	
1.4.1	Liiklus- ja ühistranspordi uuringud	E13	800	561		Valmisid järgmised uuringud: „Tartu linna inimekahjudega liiklusõnnetuste analüüs 2007.a.“, „Liiklusuuring Tartu 2008“, jätku-uuring „Minu koolitee 2008“, „Liiklusohutuse auditi Riia-Soola-Turu tn piirkonnas ja Raatuse-Pikk tn ristmikul“.
1.4.2	Projekteerimine	E13	150			Vajadust projekteerimiseks ei olnud.
1.4.3	Tänavaruumi korrastamine	E13	9 350			Tänavaruumi korrastamine toimus koos liiklusvahendite ja liiklusteabe paigaldamisega.
1.4.4	Liiklusteabe- ja reguleerimisvahendite paigaldamine	E13	1 500	1 224		Lähtudes linnaelanike ettepanekutest ja liiklusõnnetuste analüüsist paigaldati umbes 300 uut statsioonaareset liiklusemärgi ja liiklustöket. Remonditi footisüsteeme, täiendati viidainfosüsteemi.
1.4.5	Teekattemärgistus	E13	1 150	1 209		Termoplastikuga teekattemärgistusega märgistati ca 4400 m ² tänavaid.
1.4.6	Viidainfosüsteemi realiseerimine	E13	400			Viidasüsteeme korrastati koos liiklusteabe paigaldamisega (punkt 1.4.4). Jätkati tänavanimestite paigaldamist ning vastavalt ühtse viidasüsteemi projektile jätkati teenumbrite ja marsruudidähtiste paigaldust ristmikule.
1.4.7	Ühistranspordi infrastruktuuri arendamine	E13	5 000	67		Bussipaviljonide ehitamise vahenditest projekteeriti bussitasku Riia ja Puusepa tänava nurgale.
1.4.8	Ühistranspordi dotatsioon	E13	30 500	32 844		Avaliku bussiliiniveomaht 2008. aastal oli 3 522 850 km. 2008. aasta septembrikuust toimus avalik liinivedu 25 bussiliinil. Septembrikuu alguses avati Tartus kaks uut bussiliini, et pakkuda linnakodanikele rohkem võimalusi ühistranspordi kasutamiseks. Liin nr 23 on töölinn ja võimaldab varajasel töölõppeajal ühistranspordi kasutades jõuda töökohale ning liini nr 24 bussidega on võimalik sõita Annelinnast Maarjamõisa haigla juurde ja sealt tagasi.
1.5	Üld- ja teemaplaneeringute koostamine		1 200	0	0	
1.5.1	Valdadega ühised teemaplaneeringud	E10	200			Osaleti Tartu valla üldplaneeringu ja Tartu valla lõuna osa detailplaneeringu teise etapi koostamisel.
1.5.2	Linnale oluliste valdkondade ja alade teemaplaneeringud	E10	600			Vahendite puudusel ei algatatud ühtegi vastavat teemaplaneeringut.
1.5.3	Vabaõhu spordi- ja mänguväljakute teemaplaneeringu ullevaatamine	E10	100			Vahendite puudusel ei vaadatud üle ühtegi vastavat teemaplaneeringut.
1.5.4	Miljööväärtusega hoonestusalaade kaitsese- ja kasutustingimuste teemaplaneeringud	E10	300			2008. a jätkus Tartu linna üldplaneeringu teemaplaneeringu "Karlova miljööväärtusliku ala kaitsese- ja kasutamistingimused" koostamine, toimusid avalikud väljapanekud ja arutelud.
1.5.5	Ermaajõe kaldade ja sidumistrajatuste teemaplaneeringu ullevaatamine	E10				
1.6	Detailplaneeringute koostamine		1 200	1 046	0	

1.6.1	Munitsipaalmaad ja linnahutuslikult olulised alad	E10	900	870		Koos planeeringute teostamiseks vajalike geodeetiliste mõõdistustega koostati Kulli tn 1 ja Kulli tn 1T; Tigri 61; Marja 15 ja 19; Tähe 5; Jaama tn 72 ja Jaamamõisa tn 9b kruntide ning lähiala; Sepsa 18; Kummeli 5; Jalaka 56a kruntide detailplaneeringud. Koostati Lubja tänava kvartali hoonestuskava.
1.6.2	Tehnilise infrastruktuuri objektid	E13	300	170		Koostati Inseeneribüroo Stratummi poolt töö "Parkimisnormatiivide määramine". Jätkus Ropka sillale, selle juurdepääsude ja sadamaraudtee koridori (lõigus Väike Kaar - Turu tn) kavandatava tänava ja lähiala detailplaneering.
1.6.3	Ringtee rekonstrueerimisest tuleneva linna tänavavõrgu väljarendamiseks vajalikud maa-alad	E13				
1.6.4	Teaduspargi laiendus	E3				
1.6.5	Turnu t keskkonnajam	E10		6		Lõpetati Turu tänav 49 krundi ja lähiala detailplaneering (põhiosa valmis 2007. aastal).
1.7	Geodeetilised, kartograafilised ja maakorralduslikud tööd		15 250	2 538	0	
1.7.1	Linna digitaalplaani (M 1:2000) uuendamine	E10	200	2 000		Linna digitaalplaani jooksvat uuendamist ei toimunud, kuna ortofotode alusel koostati uus digitaalplan.
1.7.2	Tartu linna ortofoto (M 1: 2000) tegemine	E10	1 500			Koostöös Maa-ametiga valmisid uued ortofotod Tartu linna ja selle lähimbruse kohta. Tööde eest tasus Maa-amet. Tartu linnale anti need tasuta kasutada.
1.7.3	Tartu linna kolmemõõtmelise digitaalse mudeli (M1:2000) loomine	E10	200			Tartu linna kolmemõõtmelise digitaalse mudeli (3D) tegemist alustati ortofotode alusel 2008. a kevadel. 3D mudel valmib 2009. a kevadel ning siis toimub selle eest ka tasumine.
1.7.4	Geograafilise informatsioonisüsteemi arendamine	E10	300	160		GeoWeebi rakenduse üleviimine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi nõuetele vastavaks, avaliku veebikaardi arendamine, Bentley tarkvara uuendused. Kavandatud vahendid jäid kasutamata, kuna linnale vajalike maade ostmisel ei saadud eraomanikega kokuleppele maade ostuhinnas. Linnale omandati tasuta transpordimaad 25 ha ja sotsiaalmaad 7,5 ha ulatuses.
1.7.5	Linna arenguks vajalike maade ost	E10	10 000			2008. a munitsipaliseeriti maad 123,6 ha ulatuses. 2008. a lõpuks oli linnal munitsipaalmaad 1 005 ha ehk 25,9% linna pindalast. 2007. a oli munitsipaalmaad 881,4 ha ehk 22,7% linna pindalast.
1.7.6	Maade munitsipaliseerimine	E10	300	342		Vahendite ebapiisavuse tõttu linna kõrgusvõrgu rekonstrueerimist ei toimunud.
1.7.7	Linna kõrgusvõrgu rekonstrueerimine	E10	2 500			
1.7.8	Linna digitaalplaani tehnovõrkude baasi loomine ja uuendamine	E12	250	36		Koostöös infotehnoloogia teenistusega koostati linna mõõdistuste andmebaasi GeoWeebi arendused. Raha digitaalplaani tehnovõrkude baasi loomisele ja uuendamisele ei kulunud. Kasutati andmevahetusepinguid tehnovõrkude valdajatega, mille alusel sai linn trasside skeeme ja vastu anti nende skeemide alusel valminud kaarte.
1.8	Linnavara haldamine		3 800	893	0	

	Linnale kuuluvate amortiseerunud					Eelarvesse planeeritud summa eest lammutati 5 varisemisohhtlikku hoonet (Ida 35 barakk, Ida tn aht, Siili 4 kuur, Kalevi 17 elamu-pesuköök, Puiestee 114 ladu), 2 omavõilist ehitust (Ida 2 garaaz ja Anne 78 kiosk) ning konserveeriti 1 hoone (Kalevi 17).
1.8.1	hoone lammutamine	E10	600	500		
1.8.2	Hoone Pepleri 27 renoveerimine	E10	1 500			Vahendite puudusel lükkus rekonstrueerimine edasi.
1.8.3	Hoone Vaksali 14 renoveerimine	E10				
1.8.4	Hoone Kaunase pst 22 renoveerimine	E10	1 500			Tartu Kutsehariduskeskus vabastas ruumid hoone ühes tiivas ning alustati hoone rekonstrueerimist lasteaiaks 120 lapsele (6 rühma) - netopind 1575 m ² . Objekti finantseeritakse kahel aastal 2008 ja 2009. Summad punkti 6.1.3.1 all.
1.8.5	Hoone Gildi 8 renoveerimine	E10				
	Hoone Aleksandri 41 renoveerimine					
	sätitava renoveerimise koostis- ja					
1.8.6	infokeskuse tarbeks (LV osalus)	E10	200			Sobiva meetme ja eelarveliste vahendite otsimine ning taotluste ettevalmistamine.
	Endiste sõjaväe hooneite lammutamine					
	ja piirkonna heakorrastamine					Endisel sõjaväe territooriumil lammutati 5 varisemisohhtlikku hoonet ja üks omavõiliselt
1.8.7	Kasarmu 3 ja 11 territooriumil	E10		393		ehitatud garaaz ning teostati ühe hoone konserveerimistööd.

Majanduse valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

- E3 - Tartu kui omalaadne terviklik, rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline haridus- ja teaduslinnak.
- E7 - Tartus on elujõulised ettevõtted.
- E9 - Tartu - see on parim paik äri alustamiseks ja atraktiivne investeeerimiskeskond.
- E10 - Tartus on miljöväärne ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.
- E12 - Tartu linna tehnilised infrastruktuurid on ökonoomsed, jõuavad iga majapidamiseni ja ettevõtte/asutiseni.
- E13 - Tartu on integreeritud rahvusvahelisse transpordivõrku, milles transpordikorraldus on turvaline ja keskkonnasõbralik.
- E16 - Tartu on Eesti tervishoiu ja sotsiaalhoolokande arenduskeskus.
- E21 - Tartu on tuntud turismi sihtkohana.

Majandusvaldkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 192,782 milj. krooni ning eelarveliseid vahendeid 486 tuh krooni ehk kokku 193,268 milj. krooni. Ülevaate linna arengus toimunud muutustest saab anda arengutaseme näitajate põhjal. Tartu linn võitis uued arengutaseme näitajad vastu 2009. a aprillis. Arengutaseme näitajate algnäiduks on 2007. aasta ning soovitud sihtnäiduks 2013. aasta.

Arengutaseme näitajate põhjal on positiivset arengut pakkunud Tartu Teaduspargi inkubatsioonikeskusest väljuvate ettevõtete keskmine arv aastas, mis on 1-lt ettevõtetelt tõusnud 2008. aastaks 3-le ettevõttele ning rahvusvaheliste suurettevõtete arendus- ja tootmisüksuste arv, mis on 2008. aastaks tõusnud 1-lt 2-le. Pisut on tõusnud ka Tartu linnavälisuse osalusel või toetusel korraldatud ettevõtlusalastel ja kutseoskusi arendavatel täendkoolitustel osalenute arv (3 735-lt inimeselt 3 784-ni). Suurenes nii Tartus majutatud sise- ja välis turistide arv (siseturistide arv on tõusnud 73 562-lt inimeselt 82 230-ni ning välis turistide arv on tõusnud 58 950-lt inimeselt 68 866-ni) kui ka Tartus viibitud keskmine ööde arv (1,56-lt öölt on tõusnud 1,66 ööni). Suurenenud on kõvakattega kooniteede (asfalt, kivi) pikkus tänavatel 166 km-lt 169 km-ni ning toimuvaba tänavakattega teede osatähtsus 85%-lt 86%-ni. Ühistranspordi kättesaadavust näitab bussiliinidega kaetud tänavate osatähtsus, mis 2007. aastal oli 26,5% ja 2008. aastal 27,4%. Kergliiklustee pikkus suurenes 2008. aastal 1 km võrra ehk 27 km-lt 28 km-ni. 2013. aasta eesmärgiks on, et Tartus oleks 40 km ulatuses kergliiklusteid.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 ees-märk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmiseist
				Linna eelarvest	Mujalt	
2 KESKKONNAKAITSE						
2.1	Haljassalade ja parkide rajamine, renoveerimine ja korrashoid		21 180	5 673	109	
2.1.1	Haljassalad	E10	2 000	4 838		Teostati pikaajalise hanke järgseid aastaringseid hooldustöid. Linna istutati 64 puud ja 141 pöösast. Suuremad istutused toimusid Pika tn, Räpina mnt. ja Ilmatsalu ringristmiku ääres.
2.1.2	Anne kanalid ja nende tihtrus	E10	1 000			Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
2.1.3	Dendropark	E10	2 000	35		Koostati Dendropargi inventeerimine koos plaanimaterjaliga.
2.1.4	Kaubahoovi plats	E10	5 000			Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
2.1.5	Raadi kruusaangu vabajaajakeskuseks kujundamine (LV osalus)	E10				
2.1.6	Raadi dendropark	E10	3 000			Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
2.1.7	Toomemäe park (LV osalus)	E10	4 000	800	109	Koostati Tartu Toomemäe pargi turismimatsuudi heakorrastamise tööprojekt (vertikaalplaneerimine, vesi ja kanalistsioon, elektrivarustus, groti lahendus, teed, trepid, dendroloogia). Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kaudu finantseeriti projekti "Toomemäe arendamise kava" vastavalt EASI Piirkondliku arengu kavandamise programmi nõuetele.
2.1.8	Tähtvere park	E10				
2.1.9	Vabaduse park	E10				
2.1.10	Politseiplats	E10	2 180			Vahendite puudusel töid ei tehtud.
2.1.11	Ihaste terviseraja projekteerimine ja ehitus	E20				
2.1.12	Uueturu haljassala	E10	2 000			Uueturu pargi töögrupp jätkas oma tegevust ja tehti koostööd projekteerijaga parimate lahenduste leidmiseks.
2.2	Jäätmekäitlus, õhu, vee ja pinnase kaits		15 630	9 380	2 656	
2.2.1	Aardlappalu prügilja sulgemine (sihtotstarbelised vahendid)	E12	500			Aardlappalu prügilja suletakse 2009. aastal.
2.2.2	Kagu-Eesti regionaalprügilja rajamine (LV osalus)	E12	700	520		Finantseeriti Kagu Eesti Jäätmekestuse AS tegevust. Kõllestes valia üldplaneeringu raames otsiti asukohta uuele prügiliale. Kohalike elanike vastuseisu tõttu Kõllestes valda prügilat rajada ei ole võimalik.

2.2.3	Biokaitluse arendamine	E12		319	2 656	Linnaeelarvest eraldatud sihtotstarbeliste vahendite ja SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse finantseerimisel rajati Aardlappalu prügilasse biolagunevate jäätmete kompostimisväljak.
2.2.4	Korterimajade juurde jäätmemajade rajamise toetamine	E12	500	157		Linna toel rajati jäätmemajad 4 korterühistu juurde. Tööd tehi vastavalt ühistute poolt esitatud projektidele.
2.2.5	Lokaalseite jäätmekogumispunktide rajamine	E12	1 000			Vahendite puudusel lokaalseid jäätmekogumispunkte ei rajatud, kuigi vajadus selle jaoks on olemas.
2.2.6	Täiendava keskkonnajäama rajamine Turu t (LV osalus)	E12	1 500	7		Telliti Turu 49 (jäätmejaama kruundi) geoalus. Viidi läbi projekteerimise hange. Pakkumised lükaeti tagasi, kuna maksumused ületasid eelarves ette nähtud summa.
2.2.7	Ohulike jäätmete kogumine	E12	450	194		Keskkonnajäamade ja ohulike jäätmete kogumispunktide kaudu koguti elanikelt ca 66 tonni ohulikke jäätmeid.
2.2.8	Elanike keskkonnateadlikkuse arendamine	E10	300	92		Viidi läbi jäätmeteavituskampaania - keskkonnajäamasid propageeriv telereklaam ning auhinnamäng "Sõprade prüging".
2.2.9	Välisõhu seire	E10	380	27		Teostati lämmastikdioksiidi seiret erineva liiklusiintensivsusega ristmikel.
2.2.10	Õhuseisusteemi rajamine	E10				Aadressile Kalevi 52 rajas riik õhuseirejaama.
2.2.11	Mürakaardi koostamine	E12		37		Telliti müra taseme mõõtmised Laita tänava piirkonnas.
2.2.12	Raadi järve puhastamine (LV osalus)	E10	300	57		Finantseeriti kevadel ja sügisel toimuvat projekti "Raadi järve puhastamine". Järvest koristati üle 20 m ³ prügi.
2.2.13	Sademeeve lahkvoolse kanalisatsiooni rajamine	E12	10 000	7 970		Sõimiti lepingud ASga Tartu Veevärk sadeeve ärarajutamiseks ja puhastamiseks 2,9 km ulatuses.

Keskkonnakaitse valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmistele eesmärkide täitmiseks:

E10 - Tartus on miljööväärtuslik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.

E12 - Tartu linna tehnilised infrastruktuurid on ökonoomsed, jõuavad iga majapidamiseni ja ettevõtte/asutiseni.

Keskkonnakaitse valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 15,053 milj. krooni ning eelarveväliseid vahendeid 2,765 milj. krooni ehk kokku 17,818 milj. krooni.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust kasutavate elanike osatähtsus oli 2008. aastal 99,7%. 2013. aasta eesmärgiks on arendada ühisveevärgi ja kanalisatsiooni teenust nii palju, et kõik majapidamised oleksid ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitunud. Puhastatud reovee osatähtsus oli 2008. aastal 99,9% ning soovitud sihiks on reovee 100%-line puhastamine. Korraldatud jäätmeveoga liitunute osatähtsus oli nii 2007. a kui ka 2008. a 45%. Korraldatud jäätmeveoga peaksid 2013. aastaks olema liitunud kõik majapidamised ja ettevõtted. Jäätmejaamade külalistuste arv kasvas 10 230 külástuselt 13 318 külástuseni. Eesmärgiks on, et võimalikult palju eelsorteeritud taaskasutatavaid, suuremõtmelisi ja ohulikke jäätmeid viakse vastavatesse kogumispunktidesse. Jäätmejaamade külástuste arv võiks 2013. aastaks kasvada ligi 25 000-ni.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 ees-märk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmisest
				Linn eelarvest	Mujalt	
3 KOMMUNAALMAJANDUS						
3.1	Mitteeluruumide renoveerimine		1 600	907	0	
	Linnale kuuluvate ühtrpindade (mitteeluruumid) renoveerimine	E10	1 600	907		Osaleti korteriühistute hoonetes teostatavates remonttöödes proportsionaalselt seal asuvate linnale kuuluvate mitteeluruumide pindadega. Remonditi 6498 m ² pinda 25-s majas ja 41-1 äripinnal. Seoses majandusolukorra halvenemisega üldkulus osa remonditööd tulevikku.
3.2	Eluruumide soetus ja renoveerimine		22 850	10 204	0	
3.2.1	Eluruumide soetus elanike ümberpaigutamiseks	E10	15 000	1 250		Elanike ümberpaigutamiseks kavandati Tüve tänavale kolme munitsipaalraja ehitust (hoones 20 korteri), 2008. aastal toimus projekteerimine. Eluruume vahendite puudusel juurde ei soetatud, kuigi vajadus nende järgi oli.
3.2.2	Linnale kuuluvate eluruumide renoveerimine ja muunisipaalelamispinna suurendamine	E10	6 500	7 500		Ehitus-remonttööd teostati 178 linnale kuulavas eluruumis, s.h. Lubja 7 asuvas elamus remonditi ruumid töötute päevakeskuseks (pind 90,2 m ²). Linnale kuuluvates elamutes ja ühistute hoonetes asuvas linnale kuuluvates eluruumides tehti kokku 91 remonditööd.
3.2.3	Korteriühistute, majaomanike ühenduste jt toetamine	E10	350	1 454		Koostööprojektide raames kaasfinantseeriti 8 korteriühistut elamute ümbruse renoveerimis ja asfalteerimistööde tegemisel.
3.2.4	Säästva energia ja eluasemevaldkonna programmi koostamine (LV osalus)	E10	1 000			Vahendite puudusel tegevusi ei toimunud.
3.3	Muu elamu- ja kommunaalrajandus		14 300	10 181	0	
3.3.1	Kaldekaindlustuste ja promenaadide rajamine ja renoveerimine	E10	5 000	113		Lõpetati Emajõe paremkalda promenaadi renoveerimine.
3.3.2	Sildumistrajatiste ehitamine (LV osalus)	E10	2 000	56		Viele Emajõe sildumiskohale koostati tasuvusanalüüsid.
3.3.3	Tänavavalgustuse rekonstrueerimine ja iluvalgustuse rajamine	E12	6 000	8 685		Koostöös uuselamurajoonide arendajatega ja AS-ga Eesti Energia ehitati ja rekonstrueeriti 33,2 km tänavavalgustuse liine ning paigaldati 688 uut valgustit. Valgustuse sai ka 25 ülekäigurada.
3.3.4	Muud elamurajanduse kulud	E10	1 300	1 327		Tühjalt seisvate sotsiaalkorteriite ja tühjade korteriite ülalpidamiskulud, väljatöstmistega seotud kohtukulud, dotatsioonid sotsiaalelamute kommunaalkulude katmiseks, linna omanduses olevate korteriite hooldus- ja sanitaarremondikulud.

3.3.5	Kiitini tänavale avaliku tualeti rajamine	E10						
3.4	Saunad		30 000		0		0	
3.4.1	Anne sauna renoveerimine	E10	30 000					Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
3.5	Kalnistud		2 400		641		0	
3.5.1	Kalmistute renoveerimine	E10	2 400		641			Renoveeriti Pauluse kalmistu külaskäijate WC.
3.6	Hulkuvate loomadega seotud tegevus		3 000		0		0	
3.6.1	Hoone lammutamine Raadi ja territooriumi heakorrastamine	E10	2 000					Vahendite puudusel tegevusi ei toimunud.
3.6.2	Raadi lemmikloomade varjupaiga ehitus	E10	1 000					Raadi lemmikloomade varjupaik on ametlikult vastu võetud. Väljaehitamist vajavad elektriliinid, kuna praegu on paigaldatud ajutine elektrivarustus. Elektriliinide väljaehitamine jäi seisma naabrusesse kavandatava Raadi halli tehnilise infrastruktuuri kavandamise tahta.

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

E10 - Tartus on miljöväärtsilik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.

E12 - Tartu linna tehnilised infrastruktuurid on ökonoomsed, jõuavad iga majapidamiseni ja ettevõtte/asutiseni.

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 21,933 milj. krooni.

2008. aastal suurenes randumissildade arv Emajõeel ühe silla võrra ning kokku oli neid kaheksa. 2013. aastaks võiks randumissildade kogu arv Tartus olla 10. Säästuplokkidega tänavavalgustite osatähtsus oli 2007. aastal 35% ja 2008. aastal 37%. Tänavavalgustustampide külge pandavad säästuplokkid annavad energia kokkuhoiu. Säästuplokkde saab programmeerida nii, et teatud kellaaegadel töötavad lambid madalamal pingel ning annavad vähem valgust, kuid silmale on valguse muutumine peaaegu märkamatu.

2008. aastal tuli tänavavalgustustampidele juurde 600 säästuplokki. 2013. aastaks võiks säästuplokkidega tänavavalgustite osatähtsus olla juba 85%. Täies ulatuses säästuplokkde paigaldada ei saa, kuna pargivalgustitele neid ei panda.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmisest
				Linna eelarvest	Mujalt	
4 TERVISHOID						
4.1	Meditsiiniline teenindamine		6 250	5 628	0	
4.1.1	Teetus laste ja noorte tervishoiteenusele	E14	650	577		Toimus 20.-22.aastaste harrastussportlaste ennetav tervisekontroll, Tartu linna lasteaedade vanema rühma laste hambumusanomaaliate hindamine ja suuhügieeni alane nõustamine, sugulisel teel levivate haiguste (hepatiitid, HIV, süüfilis) testimine ja nõustamine ning laste välimatu abi visiitideade doteerimine.

	Teetus esmatasandi tervishoiuteenusele	E15	1 100	850		Tegevustoetus perearstidele 0-8. a. laste ning 65 a. ja vanemate inimeste ennetavaks aktiivseks tervisekontrolliks.
4.1.2	Dotatsioon hooldusravile	E16	3 200	3 200		Tartu linna elanike hooldusravi dotatsioon ja hospitiisteenus. Hooldusravi oli 2008. aastal võimalik osutada kuni 92-1 voodikohal.
4.1.3	Dotatsioon kodusele	E15	200	250		Teetus eraldati neljale Tartu linnas kodusõendusteenu osutavale asutusele hooldus- ja põetusravivahendite ostmiseks.
4.1.4	Pöetusravivahendid kodustele	E16	400	400		Tartu linna perearstidele eraldati raha põetusravivahendite ostmiseks kodustele voodihaigetele. Aluseks on perearstide poolt hinnatud vajadus.
4.1.5	Ravikindlustusega tartlaste arstiabi	E15	550	351		Ravikindlustusega hõlmamata elanike ravikulude katmine raviasutuste poolt esitatud ravivahendite alusel.
4.1.6	Hooldusravi voodikohtade arvu suurendamine	E16	150			SA Tartu Ülikooli Kliinikum laiendas hooldusravi voodikohtade arvu enda rahalisest vahenditest (vt. ka punkti 4.1.3).
4.1.7	Toetus tervist edendavatele projektidele	E14	600	490	743	Toetused kodanike omaalgatuslikele tervist edendavatele projektidele, tervishoiuosakonna poolt korraldavatele tervist edendavatele üritustele (tervisepäevad, teabepäevad, konverents), koolitervishoiu ja esmatasanditervishoiu alastele koolitustele. Tervise Arengu Instituudist saadi toetust südame- ja veresoonkonnahaiguste ennetuseks, HIV-i ja uimastienetuseks. Eesti Haigekassast saadi toetust traumade ja vigastuste ennetuse tegevuskava elluviimiseks.

Tervishoiu valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

E14 - Tartus elavad terved, rõõmsad, sotsiaalselt aktiivsed ja hästi toime tulevad inimesed.

E15 - Kõikidele tartlastele on vajadusel kättesaadavad kvaliteetsed sotsiaal- ja tervishoiuteenused.

E16 - Tartu on Eesti tervishoiu ja sotsiaalhoolokande arenduskeskus.

Tervishoiu valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarveilisi vahendeid 6,118 milj. krooni ning eelarveväliseid vahendeid 743 tuh krooni ehk kokku 6,861 milj. krooni.

2008. aastal valmis Tartus SA TÜ Maarjamõisa meditsiinilinnaku juurdeehitus. Statsioonaarsete hooldusravi kohtade arv kasvas 2007. aastaga võrreldes kahe koha võrra. Hooldusravi oli 2008. aastal võimalik osutada kuni 92-1 voodikohal. 2013. aastaks on voodikohtade arvu kasv ettenähtud kuni 115 kohani. Perearstide nimistuses oli nii 2007. aastal kui ka 2008. aastal kirjas 59 perearsti. 2013. aastaks võiks perearsti nimistute arv kasvada 62-ni.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärg	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmisest
				Linna eelarvest	Mujalt	
VABA AEG, KULTUUR JA 5 RELIGIOON						
5.1	Linnakujuundus		1 500	159	1 184	
	Parkide ja haljasalade					
5.1.1	haljastusprojektide koostamine	E10	400			Vahendite puudusel haljastusprojekte ei koostatud, aga vajadus selleks on olemas.

5.1.2	Monumentide rajamine ja remont	E18	1 000		159	1 184	Püstitati monument EV esimesele haridusministrile Peeter Põllule Haridus- ja Teadusministeeriumi hoone ette. Objekti finantseerisid nii Tartu linn, Haridus- ja Teadusministeerium kui ka Riiklik Investeeringute Programm.
5.1.3	Toometaguse kultuuripargi kontseptsiooni väljatöötamine	E18	100				Vahendite puudusel töid ei tehtud.
5.2	Muinsuskaitse		7 950		6 856	0	
5.2.1	Linnantüüri restaureerimine	E10	1 000				Vahendite puudusel tegevusi ei toimunud.
5.2.2	Musumäe ja grofi restaureerimine	E10	250				Vahendite puudusel tegevusi ei toimunud.
5.2.3	Toomkiriku restaureerimine (LV osalus)	E10	1 000		1 000		Vahendid eraldati Tartu Ülikoolile Toomkiriku konserveerimistöödeks.
5.2.4	Toomemäe poternide restaureerimine	E10	2 400				Eelarves vahendid puudusid ning tegevusi ei toimunud. Valmistati ette taotlus vahendite saamiseks Toomemäe kompleksseks rekonstrueerimiseks, mille koosseisus ka poternid asuvad. Taotlusemeede avatakse 2009. a sügisel.
5.2.5	Tähetorni kompleks (LV osalus)	E10					TÜ esitas taotluse ning 2009. a alustatakse tähetorni kompleksi renoveerimist.
5.2.6	Kultuuriväärustlike ehitiste restaureerimistoetused	E10	3 000		5 652		Jätkati aastal 2001 a. alguse saanud restaureerimistoetuste andmist, et aidata kaasa ajalooliste ehitiste kultuuriväärtuste säilitamisele või taastamisele. 2008. a toetati 41 objekti restaureerimist. Lisaks toetati Pauluse Kiriku renoveerimist ja Rooma Katoliku Kiriku katuse renoveerimise projekteerimist. Vahendid eraldati ka Jaani Kiriku fakklooringmaksete tasumiseks.
5.2.7	Miljööväärustlike piirkondade arhitektuuriajaloolised uuringud; kultuuriväärtustega asjade ja mälestiste register	E10	300		204		Kultuuriväärtusega asjade ja mälestiste registrisse lisati 50 objekti kirjeldused koos fotodega.
5.3	Huvikeskused		61 000		0	0	
5.3.1	Ahaa keskuse ehitus (LV osalus)	E21	46 000				Esitati taotlus üleriigilise tähtsusega kultuuri- ja turismiobjektide väljaarendamise meetmesse.
5.3.2	Lille Maja Lille 9 renoveerimine	E20					Võeti vastu otsus uue noortekeskuse hoone rajamiseks lhaaste teele. 2008. aastal toimusid ettevalmistavad tegevused ning vahendeid ehituseks eelarvesse ei kavandatud. Alustati detailplaneeringu lähtelüesande koostamisega. Esitati rahastamistaotlus hariduse infrastruktuuri arendamise meetme „Avatud noortekeskuste, teavitamis- ja nõustamiskeskuste ning huvikoolide kaasajastamine“ investeeringute kavasse, kust saadi positiivne vastus.
5.3.3	Anne Noortekeskuse hoone rajamine	E20	15 000				
5.3.4	Noortekeskuse hoone Tähe 101 renoveerimine	E20					

5.3.5	Tiigi Seltsimaja Tiigi 11 renoveerimine	E20						
5.3.6	Tartu Loodusmaja rajamine Lille 10	E20						
5.3.7	Loomenikubatori rajamine	E20						
5.4	Huvikoidid		3 000	531		0		
5.4.1	Lastekunstkooli õuehoone Tiigi 61 ehitus	E20	3 000	531			Toimus Lastekunstkooli õuehoone (530 m ²) projekteerimine.	
5.4.2	I Muusikakooli hoone juurdeehitus ja renoveerimine	E20						
5.4.3	II Muusikakooli hoone Kaunase pst 23 renoveerimine	E20						
5.5	Oskar Lutsu nimeline Linnaraamatukogu		1 000	4 600		0		
5.5.1	Linnaraamatukogu uue hoone finantseerimine	E20						
5.5.2	Linnaraamatukogu sisustus	E20	1 000	4 600			Teostati Linnaraamatukogu I ja II korruse tualettruumid. Parandati ruumide avariivalgustust ning rajati lugemistuba Raekoja plats 11 ruumidesse.	
5.5.3	Veeriku harukogu rajamine	E20						
5.5.4	Supilina -Tähtvere harukogu rajamine	E20						
5.5.5	Uus-lhaste harukogu rajamine	E20						
5.6	Muuseumid		22 600	124		0		
5.6.1	Linnamuuseumi hoone Narva mnt 23 juurdeehitus	E20						
5.6.2	Linnamuuseumi filiaalide renoveerimine	E20						
5.6.3	Laulupeemuuseumi hoone Jaama 14 renoveerimine (L V osalus)	E20						
5.6.4	2 renoveerimine	E20	22 600	124			Esitati taotlus piirkondliku konkurentsi tugevdamise meetmesse. Teostati olemasoleva projektidokumentatsiooni korrektuur ning viidi läbi hange töövõtja leidmiseks teatimaja renoveerimiseks. Töödega alustati detsembris ning rahalised vahendid nähti ette 2009.a. eelarves.	
5.7	Sporti- ja tervisespordirajatised		34 100	29 466		2 500		
5.7.1	Anne Hokkeskuse Annemõisa 6 rekonstrueerimine	E20						
5.7.2	Anne sündesportikanali rajamine	E20						

5.7.3	Mäe-Kääraku ja Veski sportibaasi renoveerimine	E20	1 100	300		Remonditi Veski sportibaasi majutusmaja fassaadi ja katust ning paigaldati uus välisuks. Rekonstrueeriti järväärme sportiplats.
5.7.4	Raadi universaalhalli rajamine	E20				
5.7.5	Tamme staadioni renoveerimine	E20	28 000	26 166	2 500	Augustis lõpetati Tamme staadioni, jooksuradade ning harjutusväljaku rekonstrueerimine. Staadion vastab FIFA ja IAAF nõuetele. Sõlmiti leping palliväljakutele sportkatte paigaldamiseks ning teostati esimene osamakse. Kate paigaldatakse 2009. a. kevadel.
5.7.6	Jalgpalliväljakute rajamine	E20				
5.7.7	Visa Halli renoveerimine	E20				
5.7.8	Hoone Turu 8 renoveerimine	E20				
5.7.9	Ülikoolide spordirajatisre renoveerimine (LV osalus)	E20	5 000	3 000		Toetati Tartu Ülikooli spordihoone rekonstrueerimist.
5.7.10	Veekeskuse Turu 10 laiendamine	E20				
5.7.11	Sõudmis- ja aerutamiskeskus Tartu juurdeehitus (LV osalus)	E20				
5.7.12	Ekstreemspordihalli rajamine	E20				
5.8	Vabaõhu meelelahutus- ja puhkepaigad		4 200	1 058	2 462	
5.8.1	Lõbustuspargi rajamine	E20	1 000			Arendati edasi SA Tähtvere Puhkepark lasteparki.
5.8.2	Laste mängu- ja spordiväljakute rajamine	E20	1 000		2 462	Ehitati valmis Sõbra tn mänguväljak, rajati Sanatooriumi parkmeetsa terviserada ja paigaldati sportimisvahendid, korrasitati ja ehitati juurde Luunja meisa spordiradu ning paigaldati spordivahendeid.
5.8.3	Hoone Lutsu 3 renoveerimine (Antonise Õu)	E20	700	510		Teostati hoone projekteerimistööd ja ekspertis projektile. Kruundile koostati geodeetiline alusplaan ning koostati teostuse tasuvuse analüüs, et esitada taotlus "Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise" meetmesse. Detsembris esitati taotlus EAS-ile.
5.8.4	Lauluväljaku renoveerimine	E20	1 500	478		Renoveeriti lauluväljakut ja Skateparki.
5.8.5	Välitujula rekonstrueerimine	E10				
5.8.6	Linnamööbli uuendamine	E18		70		Kraamituru kaldapealse promenaadile (Emaļõe paremkalda ala Kaarsilla ja Vabaduse silla vahelisel alal) osteti 7 uut prügikasti.
5.8.7	TÜ Raamatukogu esise ala renoveerimine	E10				
5.8.8	Ületuru t-Küüni t ristmiku kohtumispunkti rajamine	E10				Koos Küüni tänava projekteerimisega (ülesanne 1.3.3.1) koostati ka kohtumispunkti eskisiprojekt.
5.9	Noorsoo-, spordi- ja kultuuritöö		52 920	60 761	0	

5.9.1	Projektihaagrite, sh linnahaagrite ja töömalevate korraldamine	E20	1 100	1 178		Toetati 23 mitetulunduslikku ühingut ning lisaks said toetust G4S Lõuna-Eesti AS, Lõuna Politseiprefektuur, Lille Maja ja Anne Noortekeskus. Toetused jagunesid: vaba aja laagrite, vähekindestatud perede laste laagrite, töökasvatustilike ja koolivahaja ja laagrite korraldamiseks, kokku 2448 noorele.
5.9.2	Avatud noortekeskuste ja noorsootööühingute tegevuse toetamine	E17	4 200	4 016		Huvitegevuseks sai linnapoolset toetust 32 noorsootööühingut. Toetatud noorte arv oli 1936. Eelarvest toetati 8 avatud noortekeskust.
5.9.3	Toetused sportklubidele	E17	12 500	14 093		Toetati 56 spordiklubi ja -kooli tegevust 34 spordialal. Toetati 4600 tartlasest lapse ja noore tegevust. Maksimaalne pearaha suurus ühe noore kohta oli 3500 krooni.
5.9.4	Toetused huvikoolidele	E19	15 800	19 760		Finantseeriti kolme Tartu linna huvikooli, 757 õpilase huvitõpet ja toetati 929 erahuvikooli õpilase õpet 7 erahuvikoolis.
5.9.5	Koostöö Tartu Ülikooliga botaanikaia muutmisel avatud keskkonahariduskeskuseks	E3	120	70		Botaanikaaed sai linna eelarvest vahendeid rotundi ehituse kaastinantseerimiseks.
5.9.6	Kultuuriprojektide toetused	E17	9 100	10 564		Toetati 221 kultuuriprojekti, neist 113 kinnitatud eelarvest, 55 kultuuriosakonna reservfondist ja 53 linna reservfondist. Eriti edukas oli Tartu kultuurisuvi - festivalide külastatavus oli suurem kui varasematel aastatel.
5.9.7	Jäähalli teenuse ost	E19	1 000	900		Võimaldati koolidele ja lasteaedadele tasuta uisutunde hommikustel aegadel. Soodushindudega treeningajal jääspordialadega tegelevatele spordiklubide (5) noortele.
5.9.8	Sporti- ja noorsooprojektide toetused	E17	7 300	8 750		Toetati 76 projekti, nendest 14 noorte omaalgatuslikku projekti. Sportiprojektide eelarvest toetati 228 projekti, nendest 11 olid toetused spordiinventari soetamiseks ning 40 rahvusvahelised projektid.
5.9.9	Kultuuritühingute tegevuse ja rahvareetide soetuse toetamine	E20	1 800	1 430		Toetati 725 tartlase huvitegevust rahvakultuuri valdkonnas 42 erineva kollektiivi juures. Eesmärgisriiete soetamiseks eraldati toetust seitsmele kõrgkooli kontserkkollektiivile.
5.9.10	Erinevate kultuurivaldkondade ja publiliku arendamine, valdkondadeilene koostöö, avatud kultuuriruum	E17				1) Rahvusvaheline kultuurikonverents „Loomemajanduse võimalused Eestis” toimus 27.-28. märtsil Tartus. Konverentsist võttis osa 280 erinevate kultuurivaldkondade esindajat ning 21 ettekannetega esinejat Eestist ja välismaalt. 2) Kultuuriosakond kaastas Küüni tänava projekteerimisse Tartu Kõrgema Kunstikooli tudengeid.
5.10	Rahvusvaheline koostöö		2 900	870	961	
5.10.1	Loovisikute koolitamine ja nende konkurentisvõime tõstmise tööturul	E17	500	132	243	1) Konverents "Loomemajanduse võimalused Eestis". Eelarvevälised vahendid on saadud Kultuuriministeeriumilt, Hasartmängumaksu Nõukogult ja konverentsi osavõtumaksudest. 2) Alustati Tartu Loomemajanduskeskuse rajamisega ning viidi läbi inkubatsiooniteenuse saamise konkurs, mille tulemusest hakati 2009. aasta alguses viima läbi koolitusi nii eelinkubatsiooniteenuse kui ka inkubatsiooniteenuse saajatele Tartu Loomemajanduskeskuses.

5.10.2	Loovööstuste arendamine - uute tehnoloogiate kasutamine kultuuri loomisel ja tarbimisel	E17	500			1) Kultuuriosakond alustas Tartu Loomemajanduskeskuse rajamise ettevalmistusega. Tartus alustas tegevust Pärimvabriku Kultuuritehas ja Tartu Uus Teater. 2) Uute tehnoloogiate arendamine on planeeritud 2009. aastasse kui leiab aset kultuurikonverents "Uued tehnoloogiad kultuuri vahendamisel". Ettevalmistustöödega (informatsiooni kogumine, taotluste esitamine erinevatesse fondidesse ja võimalike esinejatega kokkuleppe sõlmimine) alustati 2008. a.
5.10.3	Rahvusvahelise teadusfestivali väljajaarendamine	E17	500	80		Finantseeriti SA Teaduskeskuse Ahhaa projekti "Teadusnäitus".
5.10.4	Loomemajanduse arendamine	E17	500	59	247	1) Lõppes projekt "Nordic Model for Creative Industries Development Center" koostöös Turu ja Bergeni Linnavalitsustega. 2007. aasta alguses käivitus Tartu linna juhtimisel ja kaasfinantseerimisel rahvusvaheline projekt, mille eesmärgiks oli töötada välja loomemajanduse strateegiad Tartu, Turu ja Bergeni jaoks. Projekti põhirahastajaks oli Põhjamaade Innovatsioonikeskus. 2) Alustati Tartu Loomemajanduskeskuse loomist, viidi läbi Tartu Loomemajanduskeskuse teostatavus-tasuvusanalüüs.
5.10.5	Rahvusvahelised projektid teemal innovatiivseid noorsootöö meetodeid	E17	200	153	444	1) 18-19. novembril 2008. a. toimus Tartus rahvusvaheline konverents "Noorsootöötaja leitud küberdžunglist". Vahendid on saadud Euroopa Liidu kodanikkihariduseprogrammi Euroopa Noored raames, Hasatnähngumaksu Nõukogult; Riigikantseleist ja osalustasudest. 2) 2008. a. esimesel poolaastal osales Tartu linn projektis „Laste- ja noortesõbraliku linna“ töögrupi stažeerimine Belgias, Soomes ja Saksamaal".
5.10.6	Rahvusvahelised spordiprojektid sh suhteline sõpruslinnadega	E17	500	200		Töeati 40 erinevat projekti, osalemine rahvusvahelistel tiitlivõistlustel, suhtlus sõpruslinnadega (Pihkva, Tampere, Turu, Uppsala).
5.10.7	Kultuuriturismi edendavad projektid ja tegevused	E21	200	246	274	1) Kultuurikonverentsi "Loomemajanduse võimalused Eestis" korraldamine (eelarvellingid vahendid on tulnud konverentsi osavõtumaksudest). 2) Konverentsi järeltegevusena õppevisiit Soome, et tutvuda kultuuritehastega. 3) Mainesündmuste kalender eesti, inglise, saksa, vene, soome ja läti keeles. Igakuised kultuurikalendrid eesti, inglise ja vene keeles. 4) Inglisekeelne kultuurinäken (rahastatud IT kaudu).

Vabajaia, kultuuri ja religiooni valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

- E3 - Tartu kui omalaadne terviklik, rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline haridus- ja teaduslinnak.
- E10 - Tartus on miljööväärtuslik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.
- E17 - Tartus on professionaalsetel loojatel, kunstnikel, interpreetidel ja sportlasel laiadased tegusamisvõimalused.
- E18 - Linnaelanikud on veendunud, et kunst, kultuur, loovus ja esteetika on Tartu linnaruumi osad, mida tuleb väärtustada, hoida ja külalistega jagada.
- E19 - Linna elanikel ja külalistel on aastaringset võimalus osa saada heatasemelistest kultuuri- ja spordisündmustest, festivalidest, näitustest, noorsooüritustest.
- E20 - Tartlastel on mitmekesised võimalused kultuuriliseks isetegevuseks, tegev- ja tervisepordiks.
- E21 - Tartu on tuntud turismi sihtkohana.

Vabajaaja, kultuuri ja religiooni valdkonnaga ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 104,425 milj. krooni ning eelarveliselt vahendeid 7,107 milj. krooni ehk kokku 111,532 milj. krooni.

Tartus alustas tegevust Pärnivabriku Kultuuritehas ja Tartu Uus Teater. Teatri-, kontserntasutuste ja kinode külastuste arv on 2007. aastaga võrreldes veidi langenud (524 678-lt külastusele 502 858-ni), aga see-eest on tõusnud muuseumide ja galeriide külastuste arv (212 943-lt külastusele 308 130-ni). 2008. aastal loodi noortele suunatud veebipõhine infokeskkond (<http://noorteaken.tartu.ee/>), mille keskmine külastuste arv kuus oli 800. Tõusnud on ka Kultuuriakena (<http://kultuuriaken.tartu.ee/>) keskmine külastuste arv päevas (2700-lt külastusele 3500-ni). Eelmise aastaga võrreldes on pisut tõusnud rahvakultuurilase huvitegevusega hõlmatud laste ja noorte osatähtsus (7-26 aastaste seas 1,6%-lt 2%-ni) ning ka huvitegevusega hõlmatud eakate osatähtsus elanikkonnast vanuses 60 ja vanemad (0,6%-lt 1%-ni). 2007. aastal oli 7 linnaosas ja 2008. aastal 8 linnaosas (kokku 17 linnaosa) vähemalt üks heas korras avalik tervisespordirada või -paik. Rahvusvahelisse kalendrisse oli kantud 6 spordiala üritused (2007. aastal 4 spordiala) ning 3. astme kuuks kvalifikatsiooniga treenerite osatähtsus kõigist treeneritest oli eelmise aastaga võrreldes tõusnud 35%-lt 39%-le.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärg	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmisest
				Linnal eelarvest	Mujalt	
6 HARIDUS						
6.1	Alusharidus		32 200	22 397	5 944	
6.1.1	Lasteaedade renoveerimine ja invarõuetele kohandamine	E3	8 200	8 477	5 944	Renoveeriti neli lasteaeda (Meellespea, Annike, Nukitsamees ja Mesipuu).
6.1.2	Lasteaedade mänguväljakute renoveerimine	E3	1 000			Korrasitati mänguväljakuid.
6.1.3	Lasteaedade ehitamine	E3	20 000			
6.1.3.1	Kaunase pst 22 lasteaia ehitamine	E3		9 000		Ehitati Sipsiku lasteaed, mis avati 2009. aasta märtsis ning kus on kohti 108 lapsele.
6.1.3.2	Kummeli 5 lasteaia ehitamine	E3		2 420		Projekteeriti Kummeli tänava lasteaed. Korraldati ehituse riigihange. Esitati taotlus EAS meelmesse "Linnaliste piirkondade arendamine".
6.1.3.3	Pepleri 1 lasteaia ehitamine	E3				Maaülikool andis Tartu linnale üle Pepleri 1 hoone lasteaia rajamiseks. Alustati kinnistule lasteaia (100 kohta) detailplaneerimist.
6.1.3.4	Kulli 1 lasteaia ehitamine	E3				Alustati kinnistule lasteaia (160 kohta) detailplaneerimist.
6.1.4	Lastehoiu toetamine	E3	3 000	2 500		2008. a toetati 24 teenuse osutajat. Teenust pakuti keskmiselt 116 lapsele.
6.1.5	Eralasteaedade tegevuse toetamine sotsiaalselt haavatavate laste jaoks	E3				
6.1.6	Täiendavate ruumide ehitamine lasteaia kohtade tarvis Meellespea, Karoliine, Ploomikese, Tõrukese ja Rukkilille lasteaia	E3				
6.2	Üldharidus		89 350	66 318	21 655	

6.2.1	Munitsipalkoolide renoveerimine ja inivanõuetele kohandamine	E3	69 400	54 791	18 473	Kesklinna Kooli juurdehitise lõpetamine. Vene Lütseumi renoveerimise II etapp, Kunstigümnaasiumi akende vahetus. Annelinna Gümnaasiumi akende vahetus ja Mart Reiniku Gümnaasiumi uue hoone sisustamine. Täiendavaid vahendeid saadi riigieelarvest.
6.2.2	Munitsipalkoolide staadionide korrastamine	E3	7 500	3 045	500	Koolistaadionite ja territooriumide korrastamisele saadi lisarahastust Hasartmängumaksu Nõukogult. Forseluse Gümnaasiumi staadion sai uue valgustuse, minimänguväljaku ja piirdeaia ning Veeriku Kooli staadionile paigaldati videovalve.
6.2.3	Maarja Kooli juurdeehitus (LV osalus)	E3	2 650	2 600		2008. a. rahuldati Tartu LV taotlus "Euroopa majanduspiirkonna finantsmehhanismi ja Norra finantsmehhanismi" meetmest vahendite saamiseks Maarja Kooli juurdehitiseks. Riigihankel edukaks pakkujaks osutus AS EVIKO. Augustis alustati ehitus-remontitöödega, mis lõppevad 2009. a kevadel ning millele järgneb ruumide sisustamine.
6.2.4	Sihstipendiumid Aasta Õpetajale ja medaliga gümnaasiumi lõpetanud lastele	E1	500	232		Raha eraldati Tartu Kultuurkapitalile medaliga gümnaasiumi lõpetanud lastele autasustamiseks.
6.2.5	Tasuta töövihikud 1. kl õpilastele	E2	400		2 682	Õppevahendite jaoks eraldatakse raha riigieelarvest. 2008. aastal said tasuta töövihikud kõik 1.-9. klassi õpilased.
6.2.6	Üürimaksed Ringi Kinnisvara AS-le	E3	8 900	5 650		Vahendeid kulus vähern, kuna Mart Reiniku Gümnaasiumi avamine (Vanemuise 35) lükkus edasi.
6.2.7	Erakoolide toetamise süsteemi täustamine	E3				
6.3	Kutseharidus		7 500	2 009	0	
6.3.1	Tartu Kutsehariduskeskuse õppeklasside ja töökodade uuendamine (LV osalus)	E3	6 000			Rahastamisotsuse viibimise tõttu lükkus edasi Tartu Kutsehariduskeskuse õppeklasside ja töökodade uuendamine.
6.3.2	Noorte karjääri nõustamissüsteemi korraldamine	E1	1 500	2 009		Toetati Tartu Kutsehariduskeskuse Info- ja Karjäärinõustamiskeskust. Karjäärinõustajad aitavad ni üldhariduskoolide kui Tartu kutsehariduskeskuse õpilastel leida sobivad edasiõppimis- ja töötamisvõimalusi.
6.4	Projekteerimine	E3	5 000	3 821		Suuremad tööd olid Karoliine Lasteaia juurdehitise ning Veeriku Kooli ja Forseluse Gümnaasiumi staadionide projekteerimine.
6.5	Investeeringute tugisüsteemide soetamine	E3	9 000	3 826		Ettekirjutiste täitmine, avariide likvideerimine, territooriumide korrastamine.
6.6	Munitsipaalharidusasutustesse õppevahendite soetamine	E3	1 000			Õppevahendeid soetati majandamisseelarve vahenditest.
6.7	Kõrgharidus		3 400	3 415	0	
6.7.1	TÜ ja EMÜ ühiselamute renoveerimisprojekti kaasfinantseerimine	E3	3 000	3 000		Toetused Tartu Ülikooli ja Eesti Maailmkooli ühiselamute renoveerimisprojektidele.

6.7.2	Tartu-teenaliste uurimistöote preemiad (Raefond)	E2	400	415	Vahendeid eraldati Tartu Ülikooli ning Eesti Maailikooli töötajate premeerimiseks teadussaavutuste ja õppetöö arendamise eest ning üliõpilaste premeerimiseks eduka õppetöö eest.
-------	---	----	-----	-----	---

Hariduse valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgimiste eesmärkide täitmiseks:

E1 - Tartu haridus- ja teadusasutustes töötavad väga head pedagoogid, tipteadlased ja -õppejõud, oma ala tunnustatud teoreetikud ja praktikud kõikjal maailmast.

E2 - Tartus toimib terviklik, rahvusvahelisele avatud haridusasutuste võrgustik, kus lõimuvad eri haridustasemed ja saab omandada konkurentsivõimelist haridust.

E3 - Tartu kui omalaadne terviklik, rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline haridus- ja teaduslinnak.

Hariduse valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 101,786 milj. krooni ning eelarveväliseid vahendeid 27,599 milj. krooni ehk kokku 129,385 milj. krooni. Koolieelsete munitspaallasteasutuste kohtade arv on tõusnud 4931 kohalt 2008. aastaks 5131 kohani. 2013. aastaks oleks soovitud kohtade arv 6033. 08. jaanuaril 2008. aastal avati Lotte lasteaed, kus on 6 rühma, mis andis juurde 116 lasteaia kohta. Positiivseks näitajaks on, et põhikoolist väljalangenud õpilaste arv on eelmise õppeaastaga võrreldes natuke vähenenud (4%-lt 3,7%-ni). Eesmärgiks oleks, et 2013. aastaks ei langeks põhikoolist mitte ükski õpilane välja. Peale põhikooli lõpetamist (va Täiskasvanute Gümnaasium, Kroonuata ja Maarja Kooli) jätkas 2007/2008 õppeaastal õpinguid 98,4%. Eesmärgiks oleks, et 2013. aastal jätkaksid kõik põhikooli lõpetajad õppimist kas gümnaasiumis või kutsekoolis. Peale gümnaasiumi lõpetamist kõrgekoolis õpingute jätkajate osatähtsus võiks 2013. aastaks olla 80% ja kutseõppeasutustes õpingute jätkajate osatähtsus 20%. 2007/2008 õppeaastal oli kõrgekoolis õpingute jätkamise osatähtsus 81% ja kutseõppeasutuses õppijate osatähtsus 6%. E-kooli kasutatavate munitspaalkoolide osatähtsus oli 2007. ja 2008. aastal 84%. 2013. aastal võiksid kõik vastavad koolid kasutada e-kooli.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärgid	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmisest
				Linna eelarvest	Mujalt	
7 SOTSIAALNE KAITSE						
7.1	Esmane emmetustöö		1 970	1 512	209	
7.1.1	Lastele ja peredele teenuste arendamine	E15	300	292		Perekülastusteenuuse maht suurenes 25 perelt 30 perele kuus. Kokku osales 2008. aastal vastavas programmis 39 peret. Tänu MTÜ Öökulli projektile "Parem tulevik" ja MTÜ projektile "Tugiisik kui positiivne rollimudel riskigrupi lapsele" suurenes tugiisiku teenuse maht (sh alaealised õigusrikkujad) 25 lapsest 47 lapseni.

7.1.2	Tööealiste teenuse arendamine	E14	800	662	209	Osutati sõltuvusprobleemidega tööealistele ja nende peredele mõeldud tugisikuteenust 21-le sõltuvusprobleemiga inimesele ja 35-le perekonnaliikmele, toetati projekti "Perekubi - üks rehabilitatsioonivõimalustest sõltuvusainete probleemidega peredele" (perekubi töös osales 14 liiget ja nende perekonnad). 2007. aastal projektina alustatud sotsiaaleluruumi tugisikuteenusest arendati 2008. a välja teenus. Teenust kasutas 39 isikut või perekonda. Arendati tasuta majutusteenust (senise 6 majutuskoha asemel loodi 16 kohta) ning laiendati toimetulekuraskustega noorte tugisikuteenust (teenust sai kokku 33 noort). Teenuse maksumus oli 248 tuh krooni, millest 199,1 tuh krooni kaeti sotsiaalmiinsteeiumi poolt, 39 tuh krooni Tartu linna ja 10 tuh krooni MTÜ Toetuspunkti vahenditest.
7.1.3	Eakatele teenuste, tegevuste ja projektide arendamine	E14	870	558		Sooja valmistoidu kojuveo teenuse kasutajate arv suurenes aasta jooksul 33-ilt 60- le. Psühhiliste erivajadustega eakate koduhoolduse klientide arv suurenes aasta jooksul 25-ilt 34-ile. Hankega selgitati välja härenupu teenuse pakkuja ja hasartmängumaksu nõukogu rahastusega projekti raames alustati teenuse pakkumist 10 eakale, korraldati teavituskampaania. Toetati Tartu Eakate Nõukoja tegevust, eakatele suunatud ajalehe "Saatusel Teed" väljaandmist, ringide tegevuseks vajalike ruumide rentimist Tartu linna pensionäride organisatsiooni Kodukodus juures, Tartu Puuetega Inimeste Koja poolt eakate päeva korraldamist.
7.1.4	Multifunktsionaalsete päevakeskuste rajamine	E15				
7.2	Avahooldus		35 310	16 771	549	
7.2.1	Toetused lastega peredele	E15	9 050	10 173		Suurendati Tartu laste sünnioetuse II osa. Toetust sai: I osa 1456 isikut, II osa 1493 isikut ja III osa 1232 isikut, sh kolmanda ja enama lapse sünnioetuse määras 224 isikut. Keskmiselt sai toetust I kuni III osa ulatuses 1394 isikut.
7.2.2	Kasu ja tugiperede toetusüsteemi käivitamine	E16				
7.2.3	Hoone Nisu 2/2a keldri renoveerimine noorte sotsiaalse rehabilitatsiooni keskuseks	E15	6 000			Vahendite puudusel Nisu2/2a keldri renoveerimist noorte sotsiaalse rehabilitatsiooni keskuseks ei toimunud.
7.2.4	Noortekodu rajamine	E15				
	Pikaajaliste töötute ja marginaalseerunud täisealiste rehabilitatsioonikeskus koos siirdeeluruumide ja sotsiaalkorritega					
7.2.5	Jaamamõisa 38	E15	14 000			Detailplaneeringu puudumise tõttu projekteerimistööd ei toimunud.

7.2.6	Töötute ja kodutute sotsiaalne kaits	E14	860	549	549	Osaleti MTÜ Johannes Mihkelsoni Keskuse projektis Tartu ja Tartumaa töökeskus – riskirühmade aktiveerimine ja barjääride ületamine tööturule sisenemisel. Arendati kodutute päevakeskuse teennust (teennust osutati 240-le isikule). Päevakeskus sai uued ruumid Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) projektaotuse vahenditest Lubja 7 I korrusele. ESF toetus oli 548, 5 tuh krooni, linna kaasfinantseering 88,5 tuh krooni. Keskuse loomisega parandati oluliselt kodutute rehabilitatsioonitegevuse osutamise võimalusi ning keskuse klientide olmeitingimusi. Töötutele pakuti ajutist tööd Päevakeskus Kalda klientide abistamiseks ja linna allasutuste (lasteaia, kalmistu) abistamisel heakorradöödega. Avalikel töödel osales aasta jooksul kolm inimest, tehes kokku 565 tunni tööd.
7.2.7	Lubja 7 varjupaiga renoveerimine	E15				
7.2.8	Kodutute varjupaiga ehitamine	E15				
7.2.9	Koduhoolduse laiendamine	E15	5 400	6 049		Päevakeskus Kalda tegevuskulude suurendamine seoses hooldustöötajate palkade tõusuga ja 2 ametikoha lisandumisega. Klientide arv suurenes psüühilise erivajadusega eakate koduhoolduses 25-lt 34-le.
7.2.10	Psüühikahäiretega isikute eeskoste korraldamine	E15				
7.2.11	Eakate maja ehitamine	E15				
7.2.12	Sotsiaalmajutusüksuste ja kodutute päevakeskuse ruumide rajamine Lubja 7	E14				Lubja 7 remonditi ruumid töötute päevakeskuseks. Vahendid punkti 3.2.2 all.
7.3	Institutsionaalne hooldus		50 000	42 241	0	
7.3.1	Hooldekodu Liiva 32 juurdeehitise lõpetamine ja olemasoleva hoone renoveerimine	E15	50 000	42 091		Hooldekodu juurdeehitus (üldpinnaga 2372 m ²) valmis ja sisustati 2008. a oktoobriks. Juurdeehitises on 82 voodikohata. Novembris alustati olemasoleva hoone renoveerimisega, mis lõpetatakse 2009. a juunis.
7.3.2	Sõltuvusprobleemidega isikute rehabilitatsioonikeskuse rajamine	E15				
7.3.3	Tartu Laste Turvakodu hoone Tiigi 55 renoveerimine	E15		150		Koostati projektdokumentatsioon keldrikorruse ruumide rekonstrueerimiseks ja teostati väliskanalisatsiooni trassi rekonstrueerimistööd.
7.3.4	Üldhooldekodude rajamine	E15				
7.3.5	Psüühiliste erivajadustega isikute ja dementsete eakate hooldekodu	E15				
7.3.6	Täisealistele vaimupuudega isikutele grupikodude ja iseseisva elu keskuse rajamine	E15				
7.3.7	Toetatud elamise teenuse üksuste rajamine	E15				

7.4	Teenuste, toetuste ja projektide arendamine puuetega inimestele	E14	1 935	1 475	Suurendati isikliku abistaja teenustundide arvu. Igapäevaelu toetamise teenust kasutavate psüühiliste erivajadustega tööealiste isikute arv suurenes 145-lt 160-ni. Rahastati 70-ne puudega lapse transpordi lasteaeda ja kooli, 141-le kuulmispuudega isikule viipekeele tõlke teenuse ostu ja puuetega inimeste eluruumide kohandamist (toetust sai 10 isikut). Toetati puuetega inimeste organisatsioonide tegevuse ja organisatsioonide tegevusega seotud transpordikuluisid Tartus ja Eestis. Täiendavalt eraldati vahendeid tegevusega inimeste teavitustegevuseks, puuetega inimeste päeva korraldamiseks, nägemispuudega inimeste ekstreem- ja tervisespordi ürituste läbiviimiseks ning puudega laste teenuste arendamiseks. Toetati SA Agrenska Fondi projekti „Tugigrupid puudega laste peredele“. Puuetega inimeste organisatsioonid said võimaluse elektrooniliselt tegevus- ja transporditoetust taotleda.
7.5	Sotsiaalhoolekandevalased teavitustegevused	E15	100	72	Üliõpilaste uurrinnuskogumiku V osa väljaandmine (250 eksemplari), osakonna teenuseid tutvustavate trükiste väljaandmine ning toetus MTÜ-le Iseseisev Elu kodutute päeva korraldamiseks. Koostöös Tallinna Sotsiaaltöö Keskusega korraldatakse igaaastane üleeestiline sotsiaalhoolekandevalane konverents "Rahaga või rahata" (osales 340 inimest). Sotsiaalabi osakond pannustas konverentsi mitterahaliselt.
7.6	Sotsiaalse olukorra seire, hoolekandesüsteemi arendamine ja koostöö mittetulundusühendustega	E15	420	359	Uuringud: Tartu linnas pakutavate avalike teenuste, sh sotsiaalhoolekande teenuste roll Tartu perekondade argipäevas ning pakutavate teenuste vastavus perekondade ja üksikisikute tegelikele vajadustele: intervjuud peredega (osales 27 perekonda) ja seadud andmete analüüs ning kokkuvõtte kirjutamine. Uuringu lõplik kokkuvõtte valmib 2009. a. Tartu linna ligipäätavuse kaardistamine Eesti Liikumispuuetega Inimeste Lidu poolt, mille käigus kaardistati 202 objekti. Osakonna töötajatele korraldati supervisiooni.

Sotsiaalse kaitse valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

E14 - Tartus elavad terved, röömsad, sotsiaalselt aktiivsed ja hästi toime tulevad inimesed.

E15 - Kõikidele tarlastele on vajadusel kättesaadavad kvaliteetsed sotsiaal- ja tervishoiuteenused.

E16 - Tartu on Eesti tervishoiu ja sotsiaalhoolekande arenduskeskus.

Sotsiaalse kaitse valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 62,430 milj. krooni ning eelarveliseid vahendeid 758 tuh krooni ehk kokku 63,188 milj. krooni. Registreeritud töötuse osatähtsus tööealisest elanikkonnast (16 kuni pensioniiga) oli 2007. aastal Tartus 1% ja Eestis keskmiselt 1,7%. 2008. aastaks on need protsendid tõusnud Tartus 2,5%-ni ja Eestis keskmiselt 3,6%-ni. Registreeritud töötuse osatähtsus võiks Tartus jääda Eesti keskmisest madalamaks. Välimatu sotsiaalabi vajajate osatähtsus täisealisest elanikkonnast (18 kuni pensioniiga) oli 2008. aastal 0,5%. Toetavaid sotsiaalteenuseid saanud puudega laste osatähtsus puuetega laste üldarvust on tõusnud 30%-lt 33%-ni. 2013. aasta eesmärgiks oleks, et vähemalt pooled ehk 50% puuetega lastest saaksid toetavaid sotsiaalteenuseid. 2008. aastal valmis hooldekodu (Liiva 32) juurdeehitus üldpinnaga 2372 m², mis andis juurde 82 voodikohta. Eakate ööpäevaringne hoolduskohjade arv oli 2008. aastal 222 ja 2013. aastaks võiks eakatele mõeldud hoolduskohjade arv olla ligi 300. Kohaliku omavalitsuse poolt pakutavate avalike teenuste arv sotsiaalhoolekandes on tõusnud 40-lt 43-ni, seal hulgas äri- või mittetulundusühingutele delegeeritud teenuste arv tõusis 24-lt 25-ni ning sotsiaalabiosakonna allasutuste ja linna sihtasutuse osutavate teenuste arv tõusis 16-lt 18-ni.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 ees-märk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmisest
				Linna eelarvest	Mujalt	
8 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED						
8.1	Linna juhtimine, mainekujundus		2 100	979	0	
8.1.1	Linna visuaalse identiteedi uuendamine		100	52		2008. aastal alustas Avalike suhete osakond tööd Tartu brändiraamatu koostamisega. Selleks korraldati Tartu uue korporatiivse väljanägemise kujundamiseks reklaamiagentuuride vahel konkurs, millele esitasid tööd 3 agentuuri. Igale agentuurile maksti konkursitöö esitamise eest tasu ning lisaks maksti tasu reklaamiagentuurile Rakett oma idee edasarenduse eest. Tartu brändiraamatu projektjuhiks paluti väljaspoolt linnavalitsust Rein Pakk, kellele maksti töötasu kogu projekti lõpule viimise eest.
8.1.2	Mainekujunduslikud tegevused		1 000	452		Avalike suhete osakond korraldas 2008. a järgnevaid maineüritusi: Eesti Vabariigi aastapäeva kontsertaktus, aastavahetuse ball, Tartu tamniku istutamine, heakorralduspaania, suvekampaania "Tartus näeme", sündinud tartlaste meelepidamine, tartlaste registreerimise teavitus, kuldpuulaliste meelepidamine, suurperede jõuluvastuvõtt. Tartus võeti 2 päeva vastu ja tutvustati linna ligi 100-le välismaal elavale Eesti aukonsulile.
8.1.3	Paberivaba asjaajamise arendamine		1 000	371		Riistvara täiendused, baastarkvara täiendused ja soetamine, linnavalitsuse-siseste dokumentide digitaalkirjastamine, Universaalne Arhiveerimismoodul - pilootprojekt andmete ülekandmiseks Riigiarhiivi digitaaldokumentide arhiivi, eeltööd dokumendivahetuskeskusega liitumiseks, menetlussüsteemi arendused (riigihanked, sotsiaalmajutus, istungitsemehhanismi laiendamine komisjonidele). Kultuuriiinfosüsteemi SPOKU ja sotsiaaleluruumide registri SER liidestamine dokumendihaldusega, e-arvete ja teadete süsteemi täiendused Axaptias.
8.1.4	Ärianalüüsi vahendite arendamine ja juurutamine					
8.1.5	E-valitsemise ja kodanike kaasamisega seotud tegevused	E11		24		Kultuurirakna ja bussiihto rakenduste arendamine Tartu linna kodulähel.
8.1.6	Linnavalitsuse allasutuste andmesidevõrgu väljaehitamine			80		Ruuter koolide võrgu paremaks ühendamiseks linnavalitsuse võrguga, Lotte lasteaia ja loomemajanduskeskuse ühendamine ühise andmesidevõrguga.
8.2	Linna trükkised, statistika		1 800	949	0	
8.2.1	Linna mainetruktsid		1 200	614		Anti välja järgmised linna mainetruktsid: Imago trükis, Väike teejuht, Jalutuskäik kesklinnas, Jalutuskäigud Tartus, postkaardid, järjehoidja-kalender, Linnade Liidu Nordic Chain tutvustav kalender, Tartu raekoda tutvustav trükis, ajalookronoloogia Tartu ja maailm.

8.2.2	Linna infostruktuurid		600	335		Teabeenistus andis välja järgmised erinevates keeltes infostruktuurid: „Tartu arvudes“, „Abiks tartlasele“, „Sündis tartlane“, „Survival guide...“, „Tartu linna 2008. aasta eelarve“, „Tartu linna juhtimine“, Sõpruse ringhormiku liikluskõlem, Statistilise ülevaate Tartu 2007 koostamine ja trükkimine jt.
8.3	Küsitlused, uuringud		250	385	0	Ei lanke küsitluse Tartu ja tartlased 2008 korraldamine.
8.4	Haldushooned		4 700	1 226	0	
8.4.1	Haldushoonete renoveerimine	E10	3 500	300		Valmis küüni 1/3/5 asuvate bürooruumide rekonstrueerimise projektdokumentatsioon. Rekonstrueerimist teostatakse tulevikus eelarveliste vahendite eraldamisel.
8.4.2	Haldushoonete rent	E10	1 200	926		Raekoja plats 9 rentimine haldusruumideks (kokku 616,7m ²). Renditud ruumides töötavad Tartu Linnavalitsuse mitmed struktuuriüksused - personaliteenus, Avalike suhete osakond, sisekontrolliteenus.

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

E10 - Tartus on miljövääruslik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.

E11 - Tartu on vastutustundlike ja algatusvõimeliste kodanike linn.

Üldiste valitsussektori teenuste ülesannete arendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 3,539 milj. krooni.

Juba neljandat korda korraldati linnaelanike küsitlus Tartu ja tartlased 2008, et teada saada tartlaste rahulolu erinevate linnaelu valdkondadega. Küsitluse analüüsil selgus, et Tartus on mõnus ja turvaline elu- ja tööksekkond, kus on mõeldud ka lastele ning noortele ning kus pakutakse piisavalt haridus- ja õppimisvõimalusi. Tartut tutvustatakse edukalt nii infostruktuuride kaudu kui väliskülastajate vastu võttes. Teabeenistus andis välja erinevaid Tartut tutvustavaid info- ja mainetrukkideid ning lisaks võeti Tartus 2 päeva vastu ja tutvustati linna ligi 100-je välismaal elavale Eesti aukonsulile.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärgid	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmiseks
				Linna eelarvest	Mujalt	
9 AVAILIK KORD JA TURVALISUS						
9.1	Ei lanke eneseabi toetamine	E11	300	305		Toetati MTÜ Naabrusvalvakeskuse põhikirjalist tegevust.
9.2	Abipolitseinike rakendamine patrullteenistuses	E10	500	756		Vahendeid kasutati linnas avaliku korra kaitsel töötanud abipolitseinike tasustamiseks, väljajõppe korraldamiseks ning vormirietuse soetamiseks ja avaliku korra kaitsel silmapaistvalt tegutsenud abipolitseinike ning politseiametnike ergutamiseks.
9.3	Turvaettevõtete süsteemi rakendamine linnavalitsuses ja hallatavates asutustes			600		Infosüsteemide turbe auditi läbiviimine (ISKE analüüs ja Axapta auditi).

Availiku korra ja turvalisuse valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

E10 - Tartus on miljööväärtuslik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibi.

E11 - Tartu on vastutustundlike ja algatusvõimeliste kodanike linn.

Availiku korra ja turvalisuse valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 1,661 milj. krooni.

Naabrussalve tugirühmade arv on tõusnud 235-lt 283-ni ning elanike arv naabrussalvete hõlmatud majades oli 2008. aastal 31 560 inimest. 2013. aastaks võiks naabrussalve tugirühmade arv tõusta 300-ni. Poliisepoold jälgitavate turvakaamerate arv Tartu linnas oli 2008. aastal 13. 2013. aastaks võiks selliste kaamerate arv tõusta vähemalt 16-ni. Turvalisust linnas on tõstnud ka valgustatud tänavate osatähtsuse väike tõus (93,6 %-lt 94,9%ni) ning valgustatud ülekäiguradade arvu tõus 36-lt (2007. a) 61-ni (2008. a). Registreeritud kuriteod 10 000 elaniku kohta on langenud 445-lt (2007. a) 391-ni (2008. a) ning avastatud kuritegude osatähtsus on tõusnud 65,2 %-lt (2007. a) 67,5 %-ni (2008. a).

KOKKUVÕTE

Arengekavalaiste ülesannete täitmiseks saadi linnaeelarvest 509,7 milj. krooni ning eelarveliseid vahendeid 39,5 milj. krooni ehk kokku 549,2 milj. krooni.

Nr.	Valdkond	Linna eelarvest (tuh kr)	Eelarveliselt (tuh kr)
1.	Majandus	192 782	486
2.	Keskonnakaitse	15 053	2 765
3.	Elamu- ja kommunaalmajandus	21 933	0
4.	Tervishoid	6 118	743
5.	Vaba aeg, kultuur ja religioon	104 425	7 107
6.	Haridus	101 786	27 599
7.	Sotsiaalne kaitse	62 430	758
8.	Üldised valitsussektori teenused	3 539	0
9.	Availik kord ja turvalisus	1 661	0
	Kokku	509 727	39 458

Täidetud ülesannete mõju linna arengule tervikuna on positiivne. Koik ülesanded täideti vastavalt rahalistele võimalustele lähtudes arengustrateegias püstitatud eesmärkidest. Suurematest investeeringutest võib esile tuua Vabaduse autosilla ehituse (94,002 milj. krooni), Kesklinna Kooli juurdeehituse (61,5 milj. krooni), Tartu Hooldekodu juurdeehituse (42,091 milj krooni) ning Tamme staadioni jooksuradade ja harjutusväljaku rekonstrueerimise (koos riigipoolse panusega 28,666 milj. krooni), mille tulemusena vastab staadion FIFA ja IAAF nõuetele.

Linna arengus toimunud muutusi on hinnatud ka arengutaseme näitajate alusel. Tartu linn võitis uued arengutasemenäitajad vastu 2009. a aprillis. Arengutaseme näitajate algnäiduks on 2007. aasta ning soovitud sihtnäiduks 2013. aasta. Näitajaid kogutakse iga -aastaselt 31. detsembri seisuga ja avaldatakse statistikakogumikus "Tartu". Kokku on arengutaseme näitajaid 69. Nende näitajate alusel saab ka edaspidi anda valdkondade arengule hinnangu soovitud sihtnäidust lähtuvalt. Juba ühe aasta jooksul on 80%-l näitajatest toimunud positiivne muutus sihtnäidu suunas.

2008. aastal toimus neljandat korda ülelinnaline tartlaste rahulolu puudutatav kordusuuring. Aasta-aastalt on Tartu elukeskkonna kvaliteet (eluasemete ja selle lähimbruse seisukord, hoolitus, tehnilise infrastruktuuri piisavus ning liikluse olukord) elanike hinnangul muutunud järjest paremaks. Läbi viidud arvamusuuringu tulemustest selgus, et 91% tartlastest on oma linnaga rahul. Vastanute arvates on Tartus mõnus ja turvaline elu- ja töökeskkond, kus on mõeldud ka lastele ja noortele ning pakutakse piisavalt haridus- ja õppimisvõimalusi. Linlaste hinnangul on järjest paremaks muutunud Tartu elukeskkonna korraldus, kvaliteet ja heakord.

Suurim paranemine on toimunud elamute välislimes, tänavavalgustuses ning rohealadel. Linna elanike rahulolu ühiskondliku korra kaitsesega on aasta aastalt tõusnud. Eelisarendatavateks valdkondadeks peaks elanike arvates olema haridus ja teadus, meditsiin ning kultuur.

Tarttased on oma elukohaga rahulolevamad kui Läänemere Linnade Liitu kuuluvate linnade elanikud keskmiselt.